

ACTA DE LA TAULA DE COOPERACIÓ, SOLIDARITAT, PAU I DRETS HUMANS

Núm.: 22

Dia: 24 de febrer de 2021

Horari: de les 18.00 a les 20.15 h

Lloc: via telemàtica

Assistents

Eva Chacon en representació de Creu Roja

Josep Puigdomènech en representació de Càritas Caldes

Joan Serra en representació de SOM editorial creativa

Oscar de Roselló en representació de IMA, Amics dels infants del Marroc

Armando Cañizares en representació de PSC

Albert Sanz Artigas en representació de Caldes Solidària

Daniel López en representació de Caldes Solidària

Ignasi Altimir en representació de Caldes Solidària

Francesc Boluda en representació de Rotary Club

Mònica Sans responsable del Projecte Awasuka Cuines sense Fum

Verònica Arteaga, tècnica de cooperació de l'Ajuntament

Ángeles Llive, regidora de Cooperació i Solidaritat de l'Ajuntament

Isidre Pineda, Alcalde de l'Ajuntament

Ordre del dia

---

1. Aprovació de l'acta anterior.
2. Informació sobre la resolució de la convocatòria de projectes de cooperació al desenvolupament 2020.
  - Projecte Centre Catalunya-Mampatim al poble de Mampatim, regió de Kolda, Senegal, de Caldes Solidària.
  - Projectes Awasuka, Cuines sense fum al Nepal, de Caldes Solidària.
3. Estat de comptes i projectes de la Regidoria de Cooperació i Solidaritat.
4. Breu presentació resultats enquesta.
5. Sàhara.
  - Situació actual del Sàhara Occidental.
  - Proposta de manifest per la commemoració del 27 de febrer.
6. Proposta de sensibilització de Ciutats Defensores dels Drets Humans.
7. Proposta activitats pressupost 2021. Com generar impacte aquest 2021?
8. Alternativa als ajuts a joves solidaris.
9. Torn obert.

Desenvolupament de la sessió

1. La Regidora de Cooperació obre la sessió i aprova l'acta anterior del 29 de setembre de 2020. A la pàgina web de l'Ajuntament es poden trobar les actes i els documents de totes les sessions anteriors. (www.caldesdemontbui.cat/cooperacio).

Isidre Pineda, alcalde, dona la benvinguda i fa balanç de les oportunitat i dels «malgrats» que ens ha ofert la COVID-19 en matèria de cooperació. Referma el compromís municipal de continuar amb el 0,7% en matèria de cooperació, solidaritat i drets humans i remarca la importància del moment que ens toca viure. El viatge a mòria que tenia previst així com el viatge a Senegal no s'han pogut dur a terme. Isidre expressa les ganes de visitar Senegal.

2. La regidora de Cooperació, Ángeles Llive, dona la benvinguda a tots els assistents i encoratja a seguir treballant tots plegats en matèria de cooperació. Comunica la resolució de la convocatòria de projectes presentats aquest any. Exposa la gestió dels ajuts mitjançant el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament. La convocatòria econòmica per l'any 2020 ha estat de 50.000,00 euros. La distribució de recursos econòmics en funció dels punts i dels criteris aprovats són:

Projectes presentats	País	Import concedit	Entitat presentadora
Centre Catalunya – Mampatim	Senegal	44.700,00 €	Caldes Solidària
Programa <u>Awasuka</u> Cuines sense fum	Nepal	5.300,00 €	Caldes Solidària
Total de la convocatòria 2020		50.000,00 €	

- El Centre Calasanz de Mampatim, al Senegal, va obrir les portes aquest desembre. Aquest projecte ha comptat amb el suport de l'ajuntament de Caldes de Montbui i de Caldes Solidària. L'aportació municipal ha estat de 111.720 euros totals en les tres darreres convocatòries.

Mentre és visualitzen fotografies de la inauguració del centre així com de les noves línies d'actuació Albert Sanz membre de l'entitat explica el projecte.

El projecte pretén el desenvolupament humà i econòmic de la població del sector Fouladou de Mampatim i municipis veïns, això mitjançant la promoció dels joves.

Per això, el projecte vol organitzar progressivament un centre sociocomunitari multifuncional que tingui espais per acollir infants i joves i la població en general, per tal de desenvolupar-hi :

-Activitats d'acompanyament personal per a infants i joves, a partir de l'educació en el lleure, activitats esportives i culturals

-Activitats educatives i formatives per tal d'obtenir una autonomia econòmica i desenvolupar l'entorn social i econòmic.

-Activitats comunitàries que impliquin la població en general per tal de millorar l'entorn social i econòmic de la zona.

Actualment, el projecte està en la fase de construcció d'una pista esportiva.

En Daniel López, membre de Caldes solidària demana la paraula i fa balanç dels inicis de l'entitat fins el moment actual en matèria de cooperació i compromís amb la solidaritat. Aquest 2021 fa 50 anys que en Pepe Beunza es declarà objector de consciència. Els objectors de Can Serra (l'Hospitalet de Llobregat) van ser el primer grup d'objectors de consciència que, l'any 1975, va manifestar col·lectivament el seu refús a fer el servei militar a l'estat espanyol. El grup va començar a fer un servei civil autogestionat en col·laboració amb les entitats veïnals del barri de Can Serra a l'Hospitalet de Llobregat. Posteriorment més objectors s'afegiran al grup alhora

que es crearen grups en altres ciutats. Els objectors varen ser empresonats al Castell de Figueres sota jurisdicció militar i complir condemna fins a beneficiar-se de la llei d'amnistia. Son el fonament de l'organització posterior dels primers objectors fiscals i la creació de Clades Solidària que enguany complirà 30 anys. L'entitat expressa la seva convicció de continuar donant tot el suport en Josep Artigas, tots els anys fins que tingui energia.

- Mònica Sans referent i contrapart del projecte Awuasuka, cuines sense fum, Nepal de la mà de Caldes solidària fa una petita intervenció de l'estat del projecte i de resultats.

Aquest és un projecte d'intervenció dins els marc del Programa Awasuka per a la millora de la salut de la població de Bhimphedi (Nepal) centrat en les dones, nenes i nens que viuen a les zones rurals remotes del municipi.

El propòsit del programa és millorar la salubritat de l'ambient interior de les cases nepaleses amb la instal·lació de cuines-xemeneia. Aquestes, aconseguen un impacte molt positiu en la vida de les dones, que principalment son les encarregades de cuinar. Per una banda, milloren la salut i, per l'altra, disposen de més temps per a elles; gracies a l'eficiència de les cuines millorades es redueix el temps de cocció, i, alhora, el temps de recollida del combustible: la llenya. Aquest increment de temps suposa una millora en l'empoderament de la dona, que ara pot dedicar més hores al desenvolupament de les tasques que la beneficien com ara les activitats econòmiques o els estudis (l'índex d'analfabetisme al municipi de Bhimphedi arriba al 39% en el cas de les dones, i al 22% en el dels homes.)

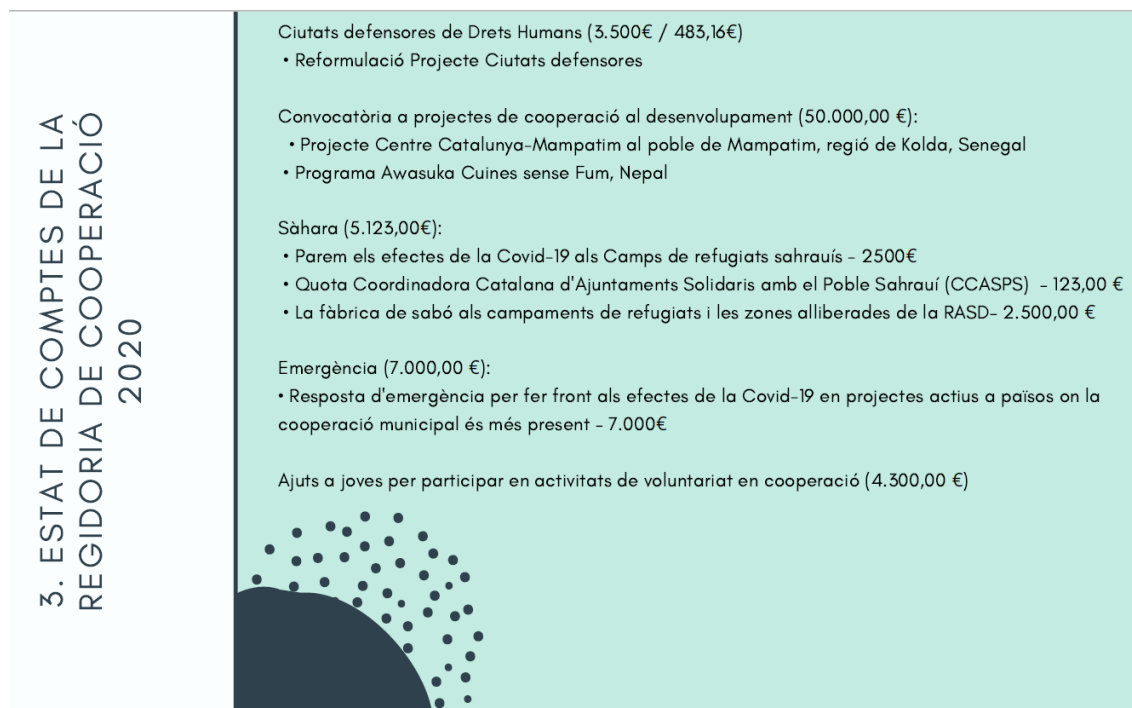
Després d'anys d'assajos i millores, s'ha consolidat un model de CSF (Cuina Sense Fum) a partir del disseny inicial de Practical Action (iniciadors del projecte), que consta de tres parts:

1. Cuina millorada: base de pedra i fang, amb un, dos o tres fogons segons les necessitats del beneficiari. Gracies a la cambra de combustió tancada, s'estalvia el 40% de la llenya.
2. Campana: Element metàl·lic en forma d'embut que dirigeix el fum per convecció cap al conducte vertical.
3. Xemeneia: Element metàl·lic que travessa el teulat de xapa i surt a l'exterior. L'acabat superior, evita l'entrada de les aigües pluvials.

La intenció ha estat buscar un disseny eficient i de baix cost per proveir el màxim nombre d'habitants dins la població beneficiària: s'adapta a la seva cultura i ha estat acceptat per la totalitat dels beneficiaris que ja compten amb una cuina sense fum.

Destaca que amb poc pressupost s'obté una important incidència. Amb el pressupost del projecte 2020 es poden finançar 73 xemeneies.

3. La tècnica de cooperació i solidaritat, explica l'estat de comptes i els projectes de la regidoria.

- La regidoria ha realitzat una aportació total de 5.123 euros d'intervenció al Sàhara.

La fàbrica de sabó als campaments de refugiats i les zones alliberades de la RASD és un projecte en marxa des de l'any 2007. És un projecte directe de Yalah-Solidaris amb el Poble Sahrauí de Sant Adrià de Besòs amb el Ministeri de Salut Pública de la RASD. La fàbrica està construïda a la wilaya de Smara: l'obra i l'equipament es van realitzar entre 2007 i 2009, moment en què es va a començar a produir sabó.

El sabó de característiques neutres rep el nom d'AGASAL, planta que utilitzaven els nòmades per rentar-se. L'elaboració d'aquest sabó té un factor "peculiar" a causa de les característiques mediambientals dels campaments de refugiats sahrauís i la manca de matèries primeres.

Els campaments de refugiats sahrauís es caracteritzen pel seu aïllament i aridesa, cosa que limita la participació de la població refugiada en activitats productives i generadores d'ingressos i fan aquestes persones dependents de l'ajuda externa. Aquesta manca de recursos i la manca de mitjans de producció provoca que les condicions higièniques siguin molt deficitàries.

Els objectius del projecte de la fàbrica de sabó a Smara són els següents:

1. Millorar les condicions higienicosanitàries de la població sahrauí que viu als campaments de refugiats sahrauís i a les zones alliberades de la RASD.

2. Reduir les malalties i infeccions produïdes per manca d'higiene.

3. Potenciar els factors humans d'autogestió, organització i autoestima de la població refugiada.
4. Implicació directa i continuada de la població per garantir i continuar amb la fabricació i distribució del sabó.
5. Incorporació en la producció de dones sahrauís.
6. Impacte zero sobre el medi ambient: reutilització d'envasos i productes químics sense repercussió.

Parem els efectes de la COVID-19 als campaments sahrauís. No existeix un registre formal de la població refugiada als campaments sahrauís per part de l'ACNUR. El Programa Mundial dels Aliments (PMA) distribueix 125.000 racions per als refugiats (75.847 dones i 49.153 homes). L'índex de crisi als campaments sahrauís és de 3 sobre 3, el màxim, segons la Direcció General ECHO (European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations) de la Unió Europea.¹ L'índex de vulnerabilitat, també segons ECHO, és de 2 sobre 3.

A causa de les restriccions de la mobilitat adoptades per l'emergència de la COVID-19, aquest any 2020 el programa de Vacances en pau no tindrà lloc en el seu format habitual d'acollida dels infants sahrauís a Catalunya. La Delegació del Front Polisario a Catalunya ha traslladat una proposta alternativa, que inclou activitats de sensibilització a Catalunya, activitats als campaments i una acampada de mínim 15 dies als Territoris Alliberats.

Les autoritats de la RASD i l'Alt Comissionat de Nacions Unides per als Refugiats (UNHCR) han fet una crida (19/04) per cobrir les necessitats del sector sanitari, educacional i de seguretat alimentària i WASH -accés a aigua, aigües negres i higiene- (Water, Sanitation i Hygiene). A curt termini es tem una reorientació dels recursos de la cooperació internacional i les agències de Nacions Unides cap a altres indrets del món afectats per la pandèmia.

Pel que fa a la seguretat alimentària, l'ajut humanitari que el poble sahrauí rep del PMA en situacions normals cobreix 15 dies i les famílies complementen amb altres ingressos per cobrir la resta del mes. A partir de mitjans d'abril, i degut al confinament, que els impedeix treballar, s'ha començat a notar la falta d'aliments bàsics.

És per això que a Catalunya, les entitats solidàries amb el Sàhara, a través de la Federació ACAPS, s'han organitzat per sumar esforços i plantejar una proposta per mitigar les necessitats en seguretat alimentària.

En concret, el projecte vol abordar dos eixos de treball:

1. Proporcionar alimentació bàsica durant els mesos d'estiu als camps de refugiats sahrauís. Es col·laborarà amb la Mitja Lluna Roja Sahrauí per facilitar la seva tasca de distribució de la cistella bàsica d'aliments, especialment en aquelles famílies que tinguin infants.

2. Sensibilitzar la població catalana de la situació que viu el poble sahrauí, especialment pel que fa a la situació generada per la COVID-19, tant als camps de refugiats, com als territoris ocupats pel regne del Marroc, on els presos polítics continuen tancats a les presons tot i l'elevat risc de contagi.

- 7.000€ al Projecte d'emergència RESPOSTA D'EMERGÈNCIA PER FER FRONT ALS EFECTES DE LA COVID-19 EN PROJECTES ACTIUS A PAÏSOS ON LA COOPERACIÓ MUNICIPAL ÉS MÉS PRESENT

L'11 de març de 2020, l'OMS va declarar el brot del coronavirus (COVID-19) com una pandèmia. Des d'aleshores, estem immersos en una crisi d'impacte mundial, amb conseqüències impredecibles. A 4 de maig hi ha 3.508.566 casos confirmats i 247.531 persones mortes a causa de la COVID-19. Davant aquesta pandèmia, tots estem amenaçats, però el virus discrimina i no afecta ni afectarà per igual, les poblacions humanes i la situació de vulnerabilitat influirà molt.

Segons el Banc Mundial els impactes de la COVID-19 sobre els índexs globals de pobresa seran dramàtics. Segons aquest informe entre 40 i 60 milions de persones seran arrossegades a una situació de pobresa extrema els propers mesos com a conseqüència de la crisi. Es tracta del primer increment registrat des de 1998, i l'àrea geogràfica més afectada serà, segons l'estudi, l'Àfrica Sud-sahariana.

A curt termini les respostes estan enfocades a salvar vides i a la contenció i la prevenció de la pandèmia de la COVID-19. En aquest context de resposta a una crisi d'aquesta magnitud, la cooperació internacional juga un rol important.

La crisi de la COVID-19 afecta de forma transversal pràcticament tots els projectes i programes de cooperació i d'emergència amb suport del municipalisme, i pot posar en risc real la continuïtat de les intervencions desplegades amb el suport de la cooperació municipal.

En aquest sentit, des del Fons Català, proposem posar en valor l'experiència de la cooperació municipal i la trajectòria dels municipis catalans i la societat civil organitzada, per endegar una Campanya d'emergència, que abraça dos moments:

1- Contenció i prevenció de la pandèmia: Accés a la Salut; accés a Aigua, Sanejament i Higiene; accés a la Informació; accés a Refugi digne.

2- Resposta davant els efectes colaterals de la COVID-19: Accés a condicions de vida i serveis essencials:

o Seguretat alimentària

o Pèrdua de medis de vida i accés a recursos econòmics

L'objectiu la Campanya és fer una crida urgent als ajuntaments perquè els projectes i programes desplegats al llarg d'aquests anys amb el suport de la cooperació municipal, no es

tanquin, puguin superar aquesta fase crítica d'urgència provocada per la COVID-19 i puguin continuar treballant en un marc de cooperació internacional alineat amb els ODS i el desplegament de l'Agenda 2030.

En el marc de la Campanya, es prioritzarà el treball amb les contraparts locals que són els vertaders actors en l'impuls del seu propi desenvolupament i que les accions es duguin a terme en coordinació directa amb les alcaldies i/o organitzacions socials presents als territoris afectats.

L'objectiu és poder garantir al màxim que els recursos arribin oportunament a la població damnificada més necessitada. En aquest sentit, la coordinació amb els actors locals ha de ser directa i les propostes d'ajuda s'han de generar a partir de les necessitats urgents identificades pels actors afectats per la crisi. Aquesta Campanya d'emergència està vinculada, doncs, a la fase de contingència per donar resposta als efectes directes o colaterals de la pandèmia en projectes actius, de desenvolupament o acció humanitària, que s'han vist afectats per la COVID19.

4. Breu presentació resultats enquesta.

L'Isidre pineda fa una presentació de l'enquesta realitzada per el FCCD.

La gran majoria de catalans i catalanes estan d'acord en què les administracions públiques dediqui una part dels seus recursos a la cooperació amb els països empobrits, també en l'actual context de pandèmia. Així ho recullen els resultats d'una enquesta encarregada pel Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD) per conèixer com cal actuar en el camp de la cooperació internacional en un món en crisi marcat per grans reptes com la Covid-19 o les migracions.

La majoria de les persones enquestades creu que el principal problema mundial és la pandèmia de la Covid-19 i el 84% pensa que la resposta que s'ha de donar a aquest ha de ser global. En aquest sentit, 3 de cada 4 catalans i catalanes creuen que la pandèmia afecta de manera més significativa als països empobrits i que, per tant, si aquest països no compten amb els recursos suficients les conseqüències poden arribar també a Catalunya.

Es poden consultar de manera més extensa tots els resultats de l'enquesta ala web del FCCD o www.caldesdemontbui.cat/cooperacio

5. Sàhara.

- Situació actual del Sàhara Occidental.

Què està passant al Sàhara Occidental?

Es compleixen 3 mesos de l'inici de la declaració de guerra al Sàhara Occidental i la ruptura de l'alto a el foc entre el Front Polisario i el Marroc.

"Els sahrauís, després de 45 anys de pau i espera, han tornat a posar-se al mapa"

Persistentes i sistemàtiques violacions de drets humans comeses per les forces d'ocupació marroquina contra civils sahrauís a les zones ocupades de l'Sàhara Occidental.

Després de la ruptura de l'alto al foc, les autoritats marroquines han intensificat la fustigació contra els defensors dels drets humans sahrauís mitjançant la vigilància de destacats defensors dels drets humans, l'ús excessiu de la força per dispersar protestes pacífiques, el maltractament dels defensors dels drets humans empresonats i l'adopció de mesures disciplinàries arbitràries contra els defensors dels drets humans en la seva ocupació.

El 13 de febrer, efectius de l'exèrcit d'ocupació marroquina i membres dels aparells repressius han agredit de manera brutal a l'activista sahrauí Sultana Khaya i la seva germana Elwaara Khaya a casa a la ciutat ocupades de Bojador.

A més, a El Aaiun, capital de Sàhara Occidental, les autoritats d'ocupació han detingut diversos activistes civils. Dos d'ells, Ghali Bouhala i Mohamed Nafaa Boutasoufra, seran presentats davant els tribunals d'ocupació el 22 de febrer.

Isidre fa incidència en el bloqueig informatiu que s'està vivint altre vegada amb el conflicte.

L'Ignasi Altimir, membre de Caldes Solidària, verbalitza que aquest any ha quedat anul·lat de nou el programa de Vacances en Pau. Es pateix perquè seran dos anys. Ens explica que la COVID-19 sembla està controlada als campaments. Que s'ha enviat una caravana de medicaments des del Vallés Oriental.

- Proposta de manifest per la commemoració del 27 de febrer. Es farà notícia, ressò a xarxes i es decideix penjar banderes en diferents espais de municipi per donar visibilitat.

6. La Tècnica de Cooperació explica el projecte "Ciutats Defensores dels Drets Humans" - "Ciutats Defensores dels Drets Humans" promoguda per diversos Ajuntaments, FCCD, Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat que es s'ha vist afectat per la pandèmia i que s'està treballant conjuntament amb els 27 municipis que integren el projecte en una reformulació.

L'XI edició del projecte Ciutats Defensores de Drets Humans es desenvoluparà al llarg de tot el 2021 i comptarà amb la participació de 14 persones defensores de drets humans d'arreu del món. Les activitats s'adreçaran a infants, joves i a la ciutadania en general i seran eminentment virtuals degut a les restriccions de mobilitat a causa de la Covid-19.

En aquesta ocasió, els drets ambientals seran l'eix principal i la intersecció del dret a la pau i dels drets de les persones migrades i refugiades, de les dones i del col·lectiu LGTBIQ+. A més,

durant aquesta edició també s'avançarà en l'execució de les accions dels plans estratègics d'incidència política i de comunicació.

Daniel López suggerix contactar amb la Cooperativa La Olivera que treballa temes de mediambient, concretament de l'aigua a Guatemala.

7. Des de la Regidoria hi ha voluntat de donar un impuls a l'àrea de sensibilització i es demana a les entitats que ens puguin fer arribar mitjançant un formulari web fins el 19 d'abril. Per tal de programar a partir de les propostes i la construcció d'aquest espai plegades.

És cerquen possibles diades i es parla del 21/09/2021 dia internacional de la pau i del 10/12/2021 dia dels drets humans.

Des de IMA, Oscar de Rosselló exposa diferents actuacions de sensibilització. Exposició mares Solteres del Marroc. Llicència de 5 pel·lícules per als instituts. Presentació llibre «Alcemos la voz»

En Dani López comenta que per dia de la Pau pensen en el Pepe Beunza i la seva tasca com activista en l'àmbit. I per la diada dels drets humans, pensem en el calderí Arnau Baulenas i la seva feina a El Salvador.

En Joan Serra, Cooperant a Mèxic proposa exposició de fotografies i proposta d'aprenentatge servei en els projectes de cooperació.

La tècnica els adreça a tots a exposar aquestes idees al formulari web per tal de que quedin registrades i es puguin treballar.

8. Alternativa als ajuts a joves solidaris.

Davant la previsió que aquests any torni a ser complicat en aquest àmbit s'exposa la possibilitat de destinar els diners previst en assessorament i activitats entorn la mobilitat internacional especialment en el camp de la cooperació i la solidaritat. Amb l'objectiu d'apoderar a les joves i aconseguir la seva participació en propers ajuts.

7. Torn obert.

Tot seguit es dona pas al torn obert de intervencions on es general un espai molt interessant d'intercanvi.

-Ignasi Altimir, de Caldes Solidària, expressa la necessitat d'un acompanyament concret per part de l'ajuntament per tal de seguir amb els Tallers d'alfabetització. Les mesures covid i la logística de tot plegat resulta complexa d'abordar. Comenta que la gran majoria de persones

son joves i que les voluntàries tenen dubtes a més formen par de col·lectiu de risc. Isidre comenta que des de l'ajuntament tenen tot el suport i està a disposició per ajudar a desencallar. Josep Puigdomènec, Càritas Caldes, suggereix que potser seria interessant preveure un disseny similar al de les parelles lingüístiques en espais oberts.

- Francesc Boluda, Rotary Club, exposa que des de Rotary tenen el handicap que cada any canvien de president i de junta directora i això és un inconvenient per establir projectes de continuïtat. Expressa la voluntat de mantenir més contacta amb Caldes Solidària per donar suport i seguiment als projectes.

Caldes solidària es mostra animada i amb ganes de iniciar i establir aquest vincles, comenta que de fet la contrapart de Mònica Sans amb el projecte Awasuka al Nepal ha estat Rotary Club Nepal.

Francesc continua la seva intervenció amb el projecte WASH (WATER, SANITATION AND HYGIENE IN TABINGWA SCHOOL LUUKA DISTRICT – UGANDA). S'ha realitzat amb èxit i finalitzat, Francesc agafa el compromís de explicar-ho.

A més explica que Rotary Internacional té unes beques destinats a post graduats per a realitzar estudis de màster o postgrau en cooperació internacional, de pau i de resolució de conflictes a universitats de prestigi. Anima a fer-ne difusió per tal de fomentar la participació i evitar que aquestes beques quedin desertes.

-Mònica Sans comenta que amb l'escola d'arquitectura del Vallés, de la qual és membre, realitza projectes de mobilitat internacional. Ara han iniciat projectes locals de recollida de plàstics als entorns per tal de reciclar aquests plàstic en objectes.

Sense més intervencions, es dona per acabada la sessió.